



UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Illvstrissimi Viri Petri De Marca Archiepiscopi Parisiensis Dissertationvm De Concordia Sacerdotii Et Imperii, Sev De Libertatibvs Ecclesiæ Gallicanæ, Libri Octo

Marca, Pierre de

Parisiis, 1669

XI. Zacharias Papa censet veram simoniam committi si quis pecuniam accipiat ratione Pallij.

urn:nbn:de:hbz:466:1-15617

nationis. Quippe interpretans Synodum Chalcedonensem, cuius verba eò tantum tendere videntur ut prohibeant emptionem suffragiorum pro electione & ordinatione, significat ejus synodi canone in universum prohiberi ut ne quid unquam accipiatur juris aut emolumentorum, non pro expeditione literarum, aut concessione Pallij neque etiam ob eam causam quæ prætexi solet vocabulo *pastelli* seu convivij. Hujus autem constitutionis hanc rationem reddit, quia si Episcopus manum suam, quam super ordinati caput imponit, vendere non debet, ita nec Diaconus vocem suam, quam adhibet in lectione Evangelij, neque Notarius calamus, quo utitur ad scribendas literas confirmationis, venundare debet. Prohibet insuper ne ordinatus aliquid det pro ordinatione, Pallio, literis, aut convivio. Si tamen post ordinationem acceptasque literas & Pallium, proprio motu, & irrequisitus, aliquid, gratia tantummodo causa, clero dare voluerit, licitum id esse ait, modò id non fiat ex conventionem quæ præcesserit. Decretum igitur illud prorsus damnat Annatas. Refertur autem apud Gratianum in Decreto c. *Novit*. d. 100. & 1. q. 2. cap. *Sicut Episcopum*. Sic autem habet: *Antiquam patrum regulam sequens, nihil unquam de ordinationibus accipiendum esse constituo, neque ex datione Pallij, neque ex traditione chartarum, neque ex ea quam nova per ambitionem simulatio invenit appellatio e pastelli. Quia enim ordinando Episcopo Pontifex manum imponit, evangelicam lectionem Minister legit, confirmationis autem ejus epistolam Notarius scribit, sicut Pontificem non decet manum quam imponit vendere, ita Minister vel Notarius non debet in ordinatione ejus vocem suam vel calamus venundare. Pro ordinatione vero, vel Pallio, seu chartis, atque pastello, eundem qui ordinandus vel ordinatus est, omnino aliquid dare prohibeo. Ex quibus predictis rebus si quis hinc aliquid commodi appellatione exigere vel deferre forte presumpserit, in districto Dei omnipotentis examine reatui subjacebit. Is autem qui ordinatus fuerit, si non ex placito, neque exactus, neque petitus, post acceptas chartas & Pallium aliquid cuilibet ex clero, gratis tantummodo causa, dare voluerit, hoc accipi nullo modo prohibemus: quia ejus oblatio nullam culpe maculam ingerit, quæ ex accipientis ambitu non processit.*

IX. Post constitutionem illam in Concilio Romano factam sanctissimus hic Pontifex cupiit ut prava isthæc consuetudo, quæ in universo Occidente vigeat, prorsus evelleretur. Hanc ob rem urgentissimas epistolas scripsit ad Regem Childeburtum & ad

Metropolitanum Arelatensem pro Episcopis Galliarum & Germaniarum, ad Regendam item Brunichildem, ad Reges Theodericum & Theodebertum, & ad Episcopos Galliarum, ad Metropolitanum Corinthiacum, & ad Episcopos provinciæ Hellados sive Græciæ, ad Episcopos Epiri sive Albanix, ad Hefycium Patriarcham Hierosolymitanum, & ad Eulogium Patriarcham Alexandrinum. Hanc autem curam post Concilium celebratum suscepisse Gregorium patet ex notis annorum in calce epistolarum positis, tum etiam ex verbis epistolæ ad Joannem Episcopum Corinthiacum scriptæ, ubi sanctus Gregorius ait abolitam fuisse in eo Concilio consuetudinem accipiendi aliquid lucrum pro Pallio. Unde concludit non debere Metropolitanum illum ullum *commodum*, id est, aliquam utilitatem aut lucrum percipere ex ordinationibus.

Ceterum idem Gregorius in his epistolis velut fundamentum istius prohibitionis laudat præceptum Iesu Christi, qui apud Matthæum ait in capite XIX. *Gratis accepistis, gratis date*. Item exemplum Domini nostri, quando eiecit è templo eos qui vendebant columbas, & sententiam à sancto Petro pronuntiatam adversus Simonem magum, qui dona Spiritus sancti emere volebat. Quibus auctoritatibus fretus non dubitat dicere; *quia eum quem quis cum precio ordinat, provechendo agit ut hereticus fiat*; & illas ordinationes quæ pretio constant, hæresim simoniacam vocat.

X. Præjudicium illud à sancto Gregorio factum ejus momenti visum est in Oriente ut licet Metropolitanis non cessarent à recipiendis juribus enthronisticis, quæ Iustiniani auctoritate firmata erant, decretum tamen fuerit ne Episcopus ordinator ea verteret in suos usus, sed pauperibus Clericis distribueret pro eorum alimonia. Prohibitio autem illa descripta est in articulo X. Instructionum quas Patriarcha tempore ordinationis suæ dabat Metropolitanis: *Statuimus ut inthronismus, quem vocant, non ei qui ordinat Episcopum, (absit ut hoc fiat) sed pauperioribus Clericis vel alio quodam ecclesiastico munere fungentibus, ratione facultatum ecclesiasticarum habita, detur. Quippe si locuples sit Episcopus, nequaquam prohibemus quominus in eos qui ministeris ecclesiasticis inserviunt, & inopem vitam traducunt, velut ex beneficentia, munuscula quadam conferantur.*

XI. Laudabilis illa consuetudo, ut nihil accipi debeat neque pro Pallio, neque pro literis confirmationis, vigeat etiamnum

Gregorius lib. 4.
ep. 51. 52. 53. 56.
lib. 5. ep. 7. lib. 7.
ep. 5. 113. 114.

Romæ anno DCCXLIV. ut patet ex responsione Papæ Zachariæ ad Bonifacium sedis apostolicæ Legatum, qui ad eum scripserat probra adversus Ecclesiæ Romanæ Clericos palam ingeri, quod precia ex iis rebus acciperent. Gravem ex hoc sibi contumeliam generari censer Zacharias, atque insuper fatetur veram simoniam committi si quis precium aliquod accipiat ratione Pallij: *Quasi nos corruptores simus Canonum, inquit, & patrum rescindere traditiones queramus, ac per hoc, quod absit, cum nostris Clericis in simoniacam hæresim incidamus, accipientes, & compellentes ut hi quibus Pallia tribuimus, nobis premia largiantur, expetentes ab illis pecunias.* Infrà: *Fastidiosum à nobis & injuriosum suscipitur, dum illud nobis ingeritur quod nos omnino detestamur. Absit enim à nobis & à nostris Clericis ut donum quod per Spiritus sancti gratiam suscepimus, pretio vendemus.*

XII. Sed non semper Romanæ Curia Clerici manus suas abstinerunt ab hoc turpi commercio. Nam non toto post Zachariam seculo revocarunt consuetudinem à Gregorio & Zacharia damnatam. Vnde ortæ querelæ Parisiensis Concilij jussu Imperatorum Ludovici Pij ejusque filij Lotharij congregati anno DCCXXIX. quod cum abusus quamplurimos corrigere vellet in Ecclesiam Gallicanam invecos, & in primis simoniæ crimen, ait necessarium esse ut auctoritate imperiali, cum consensu Episcoporum, amputetur in Ecclesia Romana; quoniam ægro capite, membra vigorem suum obtinere non possunt. *Quæ etiam, inquit, Deo odibilis pestis, primum necesse est ut imperiali auctoritate & potestate, cum consensu venerabilium Sacerdotum, & à Romana Ecclesia amputetur: quoniam si caput languerit, membra incassum vigeant necesse est.*

ADDITIO

STEPHANI BALUZII.

TANTA prifeis illis temporibus infederat Romanis Pontificibus cura pravam illam consuetudinem abolendi, qua receptum erat pecuniam dari pro ordinatione Episcoporum ac reliquorum è clero, ut etiam quadringentis ferme post Gregorium magnum annis Benedictus Papa Concilium Romæ celebraverit ea de causa, præsentem Ortone Imperatore, verbis sancti Gregorij usus sit ad prohibendum hoc malum. Tempus illius Concilij non est adnotatum in codice Cuxanensis monasterij, unde illud describi curaverat illustrissimus Archiepiscopus. Verùm cum ejus publicandi cura delegeretur Mironi Episcopo, Gerundensi nimirum, isque circa annum DCCCCLXXIII. ad eam cathedram vocatus, ab Aymerico Narbonensi Archiepiscopo consecratus sit

Tom. II.

jussu Benedicti Papæ, par est existimare synodum illam esse revocandam ad annum DCCCCLXXXIII. quo Romanum Concilium à Benedicto VII. celebratum est ad discutiendam causam Gifeleri Episcopi Magdeburgensis, qui malis, ut aliquiaiebant, artibus ad eam sedem pervenerat. Quæ res dare potuit occasionem decernendi pœnas adversus eos qui pecuniam pro ordinatione aut accipiunt aut tribuunt. Eo autem anno Ottonem II. extitisse Romæ, ac sine anni illic obiisse, satis constat. Vtunque se res habeat, certum est eam synodum, si non eo anno, saltem per illas tempestates fuisse celebratam. Cum autem nondum edita fuerit, visum est eam addere in calce hujus capituli. Ceterùm, ut hoc quoque dicamus, Miro Episcopus Gerundensis ex illustri genere ortus erat, filius nimirum Comitum Bisuldunensis. Vnde & ipse se frequenter in veteribus inscribit Comitem & Episcopum. Fuisse autem virum magnæ dignationis patet ex veteribus actis illius ævi.

XIII. Morbus hic in Romana Curia perseverabat ac vigeat anno MXC. ut docent epistola Ivonis Carnotensis: ex quibus discimus simoniam illam in eo stetisse, quod Episcopi & Abbates cogebantur dare pecunias pro sua consecratione aut benedictione. Quippe respondens Richardo Legato apostolico, qui Ivoni exprobraverat eum connivere cuidam pravæ consuetudini Ecclesiæ Carnotensis, ubi Decanus & Canonici quandam pecuniæ summam recipiebant in receptione novorum Canonicorum, ait Capitulum Carnotense se tueri consuetudine Ecclesiæ Romanæ: *Romana Ecclesia consuetudine se defendunt, in qua dicunt Cubicularios & ministros sacri palatii multa exigere à consecratis Episcopis vel Abbatibus, quæ oblationis vel benedictionis nomine palliantur; cum nec calamus nec charta gratis ibi, ut aiunt, habeatur.* Porro posteritas ostendit veram esse prorsus vaticinationem Ivonis: qui loquens alicubi de prava hac Curia Romanæ consuetudine, ait imperium cupiditatis extinguere non posse, donec mundi deflagratio consequatur, & pacatum regnum caritas obtineat: *Nec in diebus malis regnare desinet cupiditas, donec finito mundi termino pacatum regnum accipiat caritas. Semper abundabit palea, donec ventiletur area.*

XIV. Sub Clemente deinde quinto vivebat magnus ille Iurisconsultus Gulielmus Durandus Episcopus Mimatenis, auctor libri qui *Speculum Iuris* inscribitur, unde *Speculatoris* nomen indeptus est. Huic ergo cum à Clemente præceptum fuisset ut in aliquot capita conjiceret ea quæ reformatione digna esse judicaret, ut in Concilio generali quod ille Pontifex Viennæ in Gallia congregavit anno MCCCXI. proponerentur examinanda, ille ipse Gulielmus ea tempestate composuit librum *De modo generalis Concilij celebrandi*, in quo non omisit comme-

D d ij